

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen
103 33 Stockholm

Fi2021/03020/S1

Stockholm, 2021-06-17

Remissyttrande

Utkast till lagrådsremiss Riskskatt för kreditinstitut

Inledning

Näringslivets Skattedelegation (NSD) har beretts tillfälle att yttra sig över Finansdepartementets utkast till lagrådsremiss Riskskatt för kreditinstitut. Inledningsvis kan konstateras att de skäl som NSD tidigare anfört i ett remissyttrande för att avstyrka det förslag som remitterades i Finansdepartementets promemoria Riskskatt för vissa kreditinstitut (Fi2020/03725/S1) i allt väsentligt kvarstår.¹

NSDs huvudsakliga invändning mot införandet av riskskatten är att den saknar motiv och med all sannolikhet kommer att bäras av kreditinstitutens kunder. Den reglering som genomförts sedan finanskrisen har i betydande utsträckning minskat risken för att en finansiell kris ska orsakas av ett fallissemang i ett svenskt kreditinstitut. Argumenten för beskattning, dvs. indirekta kostnader för samhället som uppstår till följd av en finansiell kris är därmed alltför svaga. Beskattningsunderlaget, skattesatsen samt det föreslagna tröskelvärdet som innebär att kreditinstitut vars skulder överstiger 150 miljarder kronor ska omfattas av skatten är dessutom godtyckligt satta. Allt tyder på att skatten till stora delar kommer att bäras av kreditinstitutens kunder i form av höjda räntor och dyrare priser på finansiella tjänster. Det innebär generellt försämrade finansieringsmöjligheter och dyrare investeringar, vilket i sin tur får konsekvenser för förutsättningarna för återhämtning, sysselsättning och tillväxt. Eftersom marknaden för banktjänster är olika utsatt för internationell konkurrens är risken dessutom stor att bankernas kunder drabbas olika. Stora företag som har tillgång till fler finansieringsalternativ än lån i svenska kreditinstitut är inte lika känsliga som mindre bankkunder. Att kostnaden för riskskatten i praktiken kommer att bäras av mindre företag och hushåll är därför inte ett orimligt antagande. Av dessa skäl avstyrker NSD förslaget i lagrådsremissen om riskskatt för kreditinstitut.

¹ Se NSDs yttrande Remiss av Finansdepartementets promemoria Riskskatt för vissa kreditinstitut daterat 10 november 2020.

Huvudmän i NSD är:

**Stockholms Handelskammare * Föreningen Svenskt Näringsliv * Svensk Industriförening
Svenska Bankföreningen * Svensk Försäkring * Fastighetsägarna Sverige**

NSD

N Ä R I N G S L I V E T S S K A T T E - D E L E G A T I O N

I tillägg till det som redan framförts i NSDs remissyttrande över förslagen i promemorian Riskskatt för vissa kreditinstitut har NSD följande synpunkter som särskilt berör de ändringar som gjorts i förhållande till det tidigare remitterade förslaget.

Skattskyldiga kreditinstitut och beskattningsunderlag

I utkastet till lagrådsremiss har kretsen skattskyldiga kreditinstitut och definitionen av skatteunderlaget delvis omarbetats. I promemorian föreslogs att skattskyldighet och beskattningsunderlag ska baseras på skulder hänförliga till den verksamhet som ett kreditinstitut bedriver i Sverige. Som NSD i likhet med flera andra remissinstanser påpekat är denna ansats svår att tillämpa eftersom det i regel inte går att koppla en skuld till en specifik och avgränsad del av utlåningen i ett kreditinstitut. I utkastet föreslås istället att svenska kreditinstitut ska vara skattskyldiga om summan av kreditinstitutets skulder överstiger gränsvärdet på inledningsvis 150 miljarder kronor, oavsett vilken verksamhet som skulderna finansierar. Utländska kreditinstitut ska vara skattskyldiga för svenska filialer om summan av filialens skulder överstiger gränsvärdet.

Till skillnad från promemorians förslag innebär utkastet till lagrådsremiss att ett svenskt kreditinstitut ska betala riskskatt även för sådan verksamhet som bedrivs från en filial utanför Sverige. Detta motiveras i utkastet med att filialen är en del av det svenska kreditinstitutet och att det är gentemot det svenska kreditinstitutet som utländska borgenärer kommer att göra sina fordringar gällande. Störningar i systemet i det land där filialen har sin verksamhet kan därför enligt det resonemang som förs i utkastet sprida sig till Sverige. Hur den nya ansatsen för beräkning av beskattningsunderlaget hänger samman med motivet för riskskatten, nämligen att kompensera för de indirekta kostnader som uppstår vid en finansiell kris, förklaras inte i utkastet.

Enligt NSD framstår kopplingen mellan de kostnader som åberopas som motiv för beskattning och beskattningsunderlaget som närmast godtycklig. Indirekta kostnader för ett fallerande institut uppstår när effekterna av krisen sprids över det finansiella systemet som helhet. Om ett kreditinstitut har valt att strukturera sin utländska verksamhet i dotterföretag eller i filialform kan möjligen påverka hur svenska skattebetalare kan komma att belastas av de *direkta* kostnaderna för ett fallissemang i det institutet. Men det saknar betydelse för såväl storleken på eller fördelningen av de *indirekta* samhällsekonomiska kostnaderna för en finansiell kris. Resonemang i utkastet är dessutom inte konsekvent, eftersom utländska kreditinstitut ska vara skattskyldiga för riskskatt för den verksamhet som de bedriver via filial i Sverige.

Sammantaget innebär den omarbetade konstruktionen av skatten en ytterligare försämring av konkurrensförutsättningarna för svenska bankers verksamhet utomlands i jämförelse med promemorians förslag. Konstruktionen skapar dessutom omotiverade incitament för att strukturera om svenska bankers utländska filialer till dotterföretag. Att skatten har konstruerats på ett sätt som gynnar skuldsättning utanför det svenska banksystemet och det område som omfattas av Finansinspektionens tillsyn kan knappast vara gynnsamt för den finansiella stabiliteten och torde snarare försvaga än förstärka skyddet mot negativa effekter av en eventuell finansiell kris.

Skattesatsen

Skattesatsen ska enligt utkastet vara 0,05 procent av beskattningsunderlaget för beskattningsår som påbörjas under 2022 och 0,06 av beskattningsunderlaget för

NSD

NÄRINGS LIVETS SKATTE - DELEGATION

beskattningsår som påbörjas under 2023 och senare. I promemorian föreslogs en skattesats på 0,06 procent 2022 och därefter 0,07 procent. Den ändrade skattesatsen i jämförelse med promemorians förslag är en följd av den ändrade beräkningen av skatteunderlaget. Den beräknade offentligfinansiella effekten på 6 miljarder kronor om året är densamma.

Ändringarna i skattesats och beskattningsunderlag innebär att svenska kreditinstitut kommer att bära en större andel av skattebördan än utländska i jämförelse med promemorians förslag. Denna omfördelning av skatten mellan svenska och utländska kreditinstitut berörs inte i utkastet vilket understryker intrycket av godtycklighet. NSD anser generellt att det är en stor brist att det inte finns något resonemang i utkastet som kopplar skattesatsen till storleken på de indirekta kostnader som anförs som motiv för skatten. Den statsfinansiella effekten på 6 miljarder beskrivs endast som "väl avvägd". Att det inte framgår hur avvägningen gjorts vittnar om att det snarare är finansieringsbehov än indirekta kostnader för kommande finanskriser som varit avgörande. Det öppnar i sin tur för att nya avvägningar kan komma att göras framöver när behoven ändras.

Avräkning av utländsk skatt

Bestämmelserna om avräkning av utländsk skatt har i utkastet anpassats till den omarbetade ansatsen för beräkning av skatteunderlaget. De exakta förutsättningarna för avräkning är dock mycket svåra att utläsa ur lagförslaget. NSD anser att de behöver förtydligas för att kunna tillämpas.

Rätten till avräkning av utländsk skatt ska enligt utkastet begränsas till sådan skatt som beräknas på underlag som motsvarar underlaget för riskskatt. Avräkning av en utländsk skatt på finansiell verksamhet som är utformad på ett annorlunda sätt än riskskatten, är därmed inte möjligt. Enligt vad NSD erfar förekommer skatt på finansiell verksamhet i flera andra länder. Att det införts någon skatt som är exakt identisk med riskskatten är dock mindre sannolikt. I det fall ett annat land (exempelvis något av de nordiska grannländerna) skulle införa en skatt motsvarande riskskatten är risken stor för dubbelbeskattning, i synnerhet vad avser filialverksamhet. Fungerande regler för avräkning av utländsk skatt är då av avgörande betydelse. En alltför strikt tolkning av att kravet på att underlaget för den utländska skatten ska vara identiskt med underlaget för riskskatt är inte rimlig.

NÄRINGS LIVETS SKATTEDELEGATION

Johan Fall

Sofia Bildstein-Hagberg